

■ Comunicat de premsa ■

Gener excepcionalment plujós a Catalunya

- El mes es pot qualificar de càlid a Catalunya i molt càlid a les parts més elevades del Pirineu i Prepirineu central; en canvi, a la depressió de l'Ebre ha estat normal o fred
- El gener ha estat molt plujós a gran part de Catalunya, plujós a l'Alta Ribagorça, la vall Fosca i parts més elevades del Pallars Sobirà, i sec a la Val d'Aran

El gener va començar amb un potent bloqueig anticiclònic a Europa, amb una pressió en superfície molt elevada (per sobre dels 1040 hPa) en el seu centre. Aquesta configuració va provocar una atmosfera estable, sent la boira el fenomen meteorològic més destacat a les planes i depressions de l'interior de Catalunya, especialment a la depressió de l'Ebre, persistent i, a vegades gebradora, afectant aquestes zones els primers vint dies del mes de gener.

Al llarg del mes, una àrea d'altres pressions es va traslladar cap al nord fins que el dia 19 va quedar centrada a la zona del mar del Nord i va assolir una pressió màxima de 1050 hPa. Aquesta situació va afavorir l'entrada a l'àrea mediterrània d'una pertorbació freda en els nivells mitjans de la troposfera (a uns 5.500 metres d'altitud), la qual en superfície es va anar aprofundint provocant un flux càlid i humit del sud-est. El dia 19 aquesta configuració atmosfèrica estava perfectament definida i la baixa associada va rebre el nom de Glòria. Va provocar un temporal de llevant molt dur a tot el vessant mediterrani de la península Ibèrica amb destrosses generalitzades, especialment al front marítim, i diverses morts. A Catalunya han estat quatre les víctimes mortals, i molt quantiosos els danys materials.

Aquesta situació gairebé inèdita en un gener va acabar amb el bloqueig anticiclònic que havia estat persistent, i no es va restaurar la circulació zonal a Europa (vent de l'oest) fins a finals de mes. El pas d'un sistema frontal atlàntic va afectar el Principat els dies 25 i 26 de gener, destacant els 15,3 mm de Vilanova del Vallès (el Vallès Oriental).

Llevantada del dia 19 al 23 de gener

La informació detallada de la precipitació, vent, neu i temporal marítim es pot trobar al següent enllaç: [Glòria](#).

Els resum dels trets principals es detallen a continuació:

■ Comunicat de premsa ■

Entre el diumenge 19 i el dijous 23 de gener de 2020 les acumulacions de precipitació van ser de fins a 500 mm, 150 cm de neu nova als cims del Ripollès, una ventada general i persistent, i sobretot un temporal marítim que en alguns casos no té precedents. Al llarg de l'episodi es van produir acumulacions de precipitació molt destacables, localitzades sobretot a sectors del prelitoral i del Pirineu oriental, però la precipitació va ser molt important arreu del país, totalment excepcionals al mes de gener. Concretament, 71 de les 96 estacions de la XEMA que tenen més de 20 anys de dades van mesurar la seva precipitació diària més important en un mes de gener. Cal remarcar que la precipitació va anar acompanyada de tempesta, meteor poc freqüent durant el mes de gener.

- Per trobar una distribució semblant de precipitació cal retrocedir fins a la primera meitat del segle XX. Concretament, del 15 al 20 de desembre de 1932 també es van superar els 400 mm de precipitació a l'àrea del Montseny, interior de l'Alt Empordà, Garrotxa, Pla de l'Estany i l'est del Ripollès. Viladrau, Susqueda, Olot, Besalú o Oix van superar 500 mm, amb un registre de 522 mm a Olot. Curiosament, també va ser a l'hivern.
- Algunes tempestes van descarregar més 20 mm en 30 minuts a sectors del litoral i prelitoral, superant així el llindar de Situació Meteorològica de Perill per intensitat de precipitació. Els valors més destacats, 31,4 mm a l'Aldea (Baix Ebre) o 30,1 mm a Cabriels (Maresme) el dia 21.
- Les tempestes van anar acompanyades en alguns casos amb calamarsa o pedra. La Xarxa de Detecció de Descàrregues Elèctriques va registrar un total de 5.514 llamps núvol - terra, dels quals 1.364 sobre territori català.
- A banda de la gran nevada que es va registrar a les cotes altes del Pirineu i Prepirineu, amb gruixos de fins a 1,5 m de neu nova al Ripollès, al llarg de l'episodi es van produir nevades en altres sectors del país, amb una cota de neu molt variable. Durant el dia 20, Catalunya es trobava encara sota la influència de la massa d'aire fred provinent de l'interior del continent. La cota de neu es va situar entre 200 i 400 m a la Costa Brava i a les Terres de l'Ebre, amb enfarinades anecdòtiques a massissos del litoral empordanès i una important nevada a pràcticament tota la comarca de la Terra Alta, amb 30 cm de neu a la localitat d'Horta de Sant Joan (488 m). Al massís dels Ports, l'estació automàtica situada a 1.055 m va mesurar un gruix màxim de 55 cm abans que la neu es convertís en pluja la matinada del dia 21, si bé encara va nevar en alguns sectors fora del Pirineu, sobretot al Montseny i a la resta de massissos que envolten la comarca d'Osona, amb gruixos de 20 a 50 cm a 900 o 1.000 m. Cal destacar els 50 cm de Ciuret (1.176 m) o Cantonigròs (945 m), o els 45 cm de Rupit (855 m).

■ Comunicat de premsa ■

- Al llarg del temporal, el vent de llevant i gregal va bufar amb molta força arreu del país, sobretot els dies 20 i 21 de gener, amb ratxes de gregal superiors als 70 km/h a gran part del país. el factor més destacat de la ventada va ser la seva persistència, fins al punt que el dimarts 21 va ser el dia amb una velocitat mitjana del vent més alta al conjunt del país com a mínim dels últims 10 anys.
- El temporal marítim va ser un dels aspectes més destacats de l'episodi, ja que es va observar mar brava amb onades extraordinàries de 5 a 7 m a la costa catalana durant dos dies sencers (20 i 21), provocant una afectació generalitzada a tot el litoral, en molts casos amb danys sense precedents en les últimes dècades.
- Al litoral Central i a la Costa Daurada hauríem tingut el temporal marítim més important de les últimes dècades, superant el dels dies 21 i 22 de gener de 2017. A la Costa Brava hi ha un precedent relativament recent d'un temporal marítim tant o més destructiu pel que fa a onades màximes, el del dia de Sant Esteve de 2008.

Gener càlid a Catalunya

El mes es pot qualificar de càlid a Catalunya i molt càlid a les parts més elevades del Pirineu i Prepirineu central. En canvi, a la depressió de l'Ebre ha estat normal o fred (figura 1).

El bloqueig anticiclònic que va patir el territori durant gran part del mes amb inversions tèrmiques (valors de temperatura més alts a les zones elevades que a les planes) i la formació de boira, persistent a la depressió de l'Ebre, expliquen la distribució de l'anomalia de temperatura del mes de gener.

La taula següent mostra els valors d'anomalia positiva (diferències de la temperatura mitjana mensual de gener respecte de la mitjana climàtica mensual del mes de gener pel període de referència 1961-1990) que han estat iguals o superiors a +3,0 °C a les estacions de la XEMA.

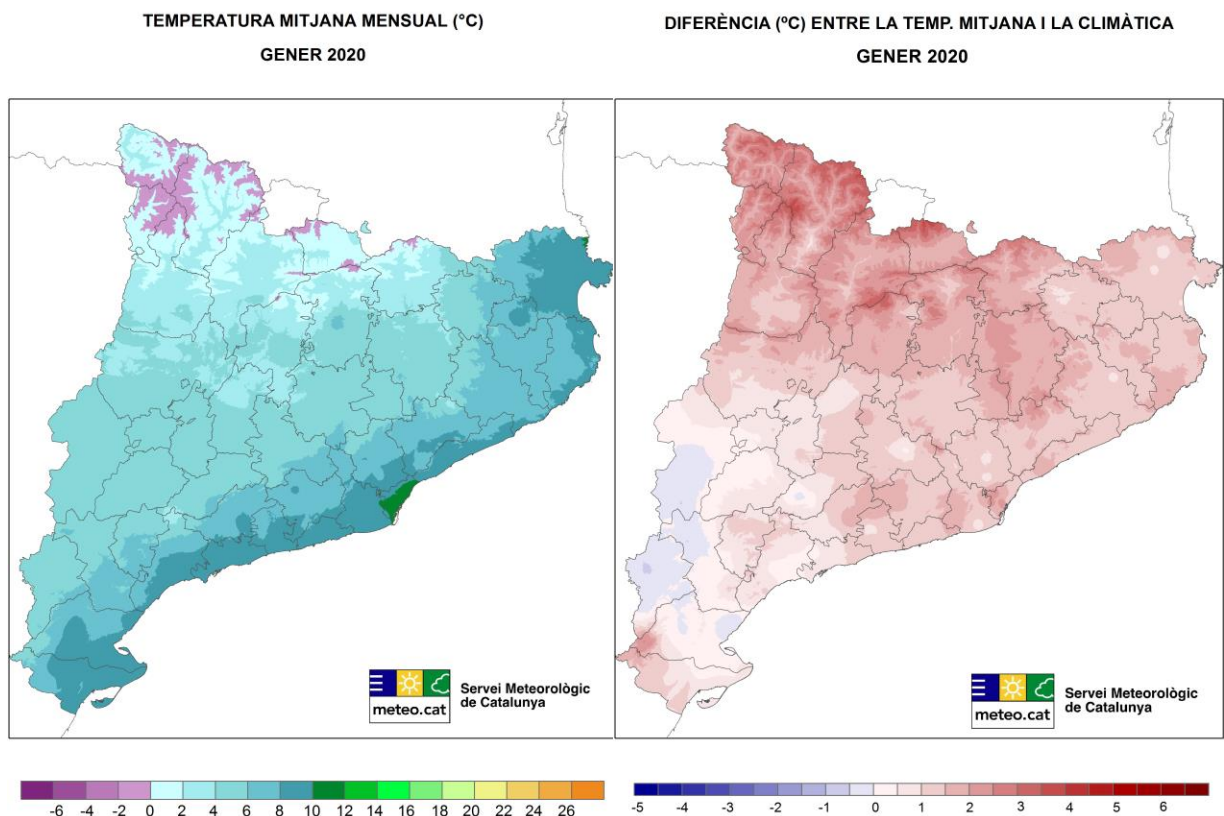
Nom de l'EMA	Comarca	Anomalia (°C)
Espot (2.519 m)	Pallars Sobirà	+3,6
el Port del Comte (2.316 m)	Solsonès	+3,4
Certascan (2.400 m)	Pallars Sobirà	+3,3
Malniu (2.230 m)	Cerdanya	+3,3
Salòria (2.451 m)	Pallars Sobirà	+3,1
Sasseuva (2.228 m)	Val d'Aran	+3,1

■ **Comunicat de premsa** ■

Figura 1:

Mapes de temperatura mitjana del mes de gener del 2020 i de diferència d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA, gestionada per l'SMC. No inclouen els valors de temperatura d'una estació concreta si no es disposa del 80% de totes les dades d'aquesta estació.

El mes ha estat molt plujós a gran part de Catalunya

El gener ha estat molt plujós a gran part de Catalunya, plujós a l'Alta Ribagorça, la vall Fosca i parts més elevades del Pallars Sobirà, i sec a la Val d'Aran (figura 2).

Durant els primers divuit dies del mes de gener la precipitació va ser inexistent com a conseqüència de la configuració anticiclònica persistent, amb uns pocs mil·límetres mesurats a les planes i depressions de l'interior de Catalunya per efecte de la boira. Per tant, la distribució de les excepcionals anomalies de precipitació registrades han estat marcades per la llevantada que es va originar a partir de la depressió Glòria que va afectar el Principat entre els dies 19 i 23.

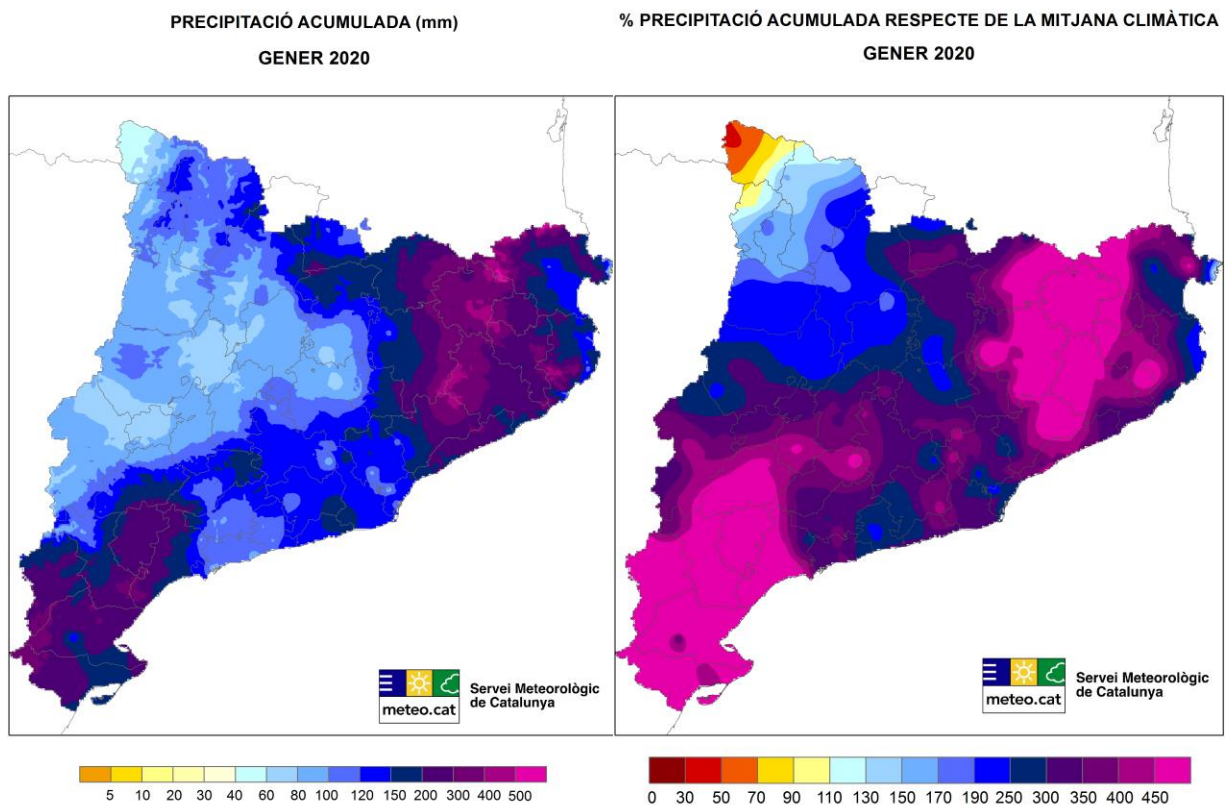
■ Comunicat de premsa ■

La precipitació acumulada ha multiplicat la mitjana climàtica de gener, un dels més secs de l'any en alguns sectors del país, fins al punt que a l'Alta Garrotxa s'hi ha arribat a recollir gairebé 10 vegades el valor mitjà. Ha estat el gener més plujós de les últimes dècades i per trobar-ne un de comparable cal retrocedir com a mínim fins al 1996. Anteriorment, un altre gener també extraordinàriament plujós va ser el de 1979.

Figura 2:

Mapes de precipitació acumulada durant el mes de gener del 2020 i de percentatge d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA i la XOM, gestionades per l'SMC. No inclouen els valors de precipitació d'una estació concreta si no es disposa de les dades d'un episodi significatiu d'aquesta estació.

■ **Comunicat de premsa** ■

La taula següent mostra les estacions gestionades per l'SMC en les quals la precipitació acumulada durant el gener ha superat els 350 mm.

Nom de l'estació	Comarca	PPT (mm)
Lliurona (XOM)	Alt Empordà	526,8
Puig Sesolles (1.668 m)	Vallès Oriental	447,5
Viladrau	Osona	441,6
Santa Pau (XOM)	Garrotxa	417,8
Mieres (XOM)	Garrotxa	417,4
Batet de la Serra (XOM)	Garrotxa	412,5
Sant Pau de Segúries (XOM)	Ripollès	408,8
Arbúcies (XOM)	Selva	370,0
Pantà de Sau	Osona	363,4

Cal remarcar les acumulacions en un sol dia que es van mesurar a les estacions de la XEMA al llarg del temporal del dia 19 al 23 de gener. A continuació presentem les que van superar els 125 mm.

Nom de l'estació	Comarca	PPT (mm)	dia
Horta de Sant Joan	Terra Alta	208,8	21
PN dels Ports	Baix Ebre	207,0	21
Puig Sesolles (1.668 m)	Vallès Oriental	204,4	21
Mas de Barberans	Montsià	184,7	21
Viladrau	Osona	172,8	22
Aldover	Baix Ebre	171,7	21
Pantà de Sau	Osona	164,7	21
el Perelló	Baix Ebre	153,9	21
Sant Pau de Segúries	Ripollès	148,3	22
l'Aldea	Baix Ebre	146,1	21
Olot	Garrotxa	136,4	22
Ulldecona - els Valentins	Montsià	135,4	21
Sant Pere de Ribes - PN del Garraf	Garraf	131,3	21
Tivissa	Ribera d'Ebre	131,2	21
Cassà de la Selva	Gironès	129,4	20
Molló - Fabert	Ripollès	129,4	22
Batea	Terra Alta	128,5	21
Illa de Buda	Montsià	128,2	21
PN del Garraf - el Rascler	Baix Llobregat	126,7	21
Dosrius - PN Montnegre Corredor	Maresme	125,7	21

■ **Comunicat de premsa** ■

Anomalia negativa a la depressió de l'Ebre

L'anomalia de la mitjana mensual de la irradiació solar global diària ha estat negativa a la depressió Central en relació amb la persistent bora que va afectar aquests llocs a principis de l'any i la nuvolositat posterior. L'anomalia ha estat positiva a la val d'Aran, la menys afectada per la precipitació acumulada en el gener (figura 3).

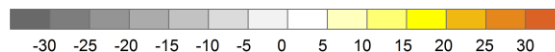
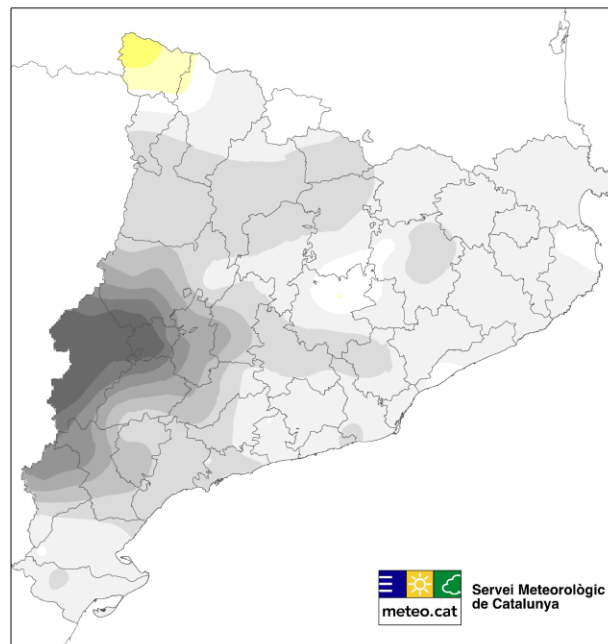
Figura 3:

Mapa d'anomalia d'irradiació solar global del mes de gener del 2020 respecte de la mitjana dels últims 10 anys

Mapes d'anomalia d'irradiació global elaborats amb les dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques). Les mitjanes contra les quals es comparen les dades del mes en curs s'han elaborat a partir de les dades de les estacions de la XEMA dels últims 10 anys (2010-2019).

ANOMALIA DE LA MITJANA MENSUAL
DE LA IRRADIACIÓ SOLAR GLOBAL DIÀRIA (%)

GENER 2020

Aquesta informació s'ampliarà a través de la publicació del butlletí mensual definitiu a partir del dia 15 del mes en curs. Totes aquestes informacions es publicaran a www.meteo.cat

3 de febrer del 2020